

ENTI RREGULLATOR I ENERGJISË

DRAFT

METODOLOGJIA E LLOGARITJES SE TARIFAVE TE OPERATORIT TE SISTEMIT TE SHPERNDARJES SE ENERGJISE ELEKTRIKE

Neni 1

Baza Ligjore

Kjo metodologji hartohet në zbatim të neneve 7, 19, 20, 21, 22, 35, 45, 46, 68, 69, 70, 72, 75 dhe 76 të Ligjit nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, VKM Nr. 244 date 30.03.2016 “Për miratimin e kushteve për vendosjen e detyrimit të shërbimit publik, që do të zbatohen ndaj të licencuarve në sektorin e energjisë elektrike, të cilët ushtrojnë aktivitetin e prodhimit, transmetimit, shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike”, VKM Nr. 519, datë 13.07.2016 “Për miratimin e modelit të tregut të energjisë elektrike”, nenet 21 dhe 22 të "Rregullores për Organizimin, Funksionimin dhe Proçedurat e ERE-s" miratuar me Vendimin Nr.96, datë 17.06.2016, "Rregullores së procedurave të paraqitjes dhe miratimit të planit të investimeve nga operatorët e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike" miratuar me Vendimin e Bordit të ERE-s Nr.135 date 06.09.2017, si dhe akte të tjera nënligjore të miratuara nga ERE.

Neni 2

Qëllimi

Qëllimi i kësaj metodologjie është përcaktimi parimeve, kushteve dhe procedurave të tarifave të përdorimit të rrjetit të shpërndarjes mbi bazën e parimeve të llogaritjes së këtyre tarifave duke vlerësuar të dhënat e domosdoshme për një tarifë të drejtë.

Neni 3

Objektivi

Kjo metodologji ka për objektiv përcaktimin e tarifave të aksesit dhe përdorimit të sistemit të shpërndarjes në zbatim të Ligjit 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.

Neni 4

Përkufizime

Termat e përdorura në këtë metodologji kanë të njëjtin kuptim si ai i përshkruar në nenin 3 e në vazhdim të Ligjit Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, si dhe çdo akt tjetër nënligjor të miratuar nga ERE. Termat e tjera të përdorura në këtë metodologji kanë kuptimin e mëposhtëm:

1. **Faktori i axhustimit vjetor** – një përqindje e barabarte me faktorin e inflacionit minus faktorin e permiresimit te eficences.
2. **Tarifa mesatare e shpërndarjes** – e ardhura mesatare për kWh për një periudhe 12 mujore, e llogaritur si e ardhura totale nga pagesat qe lidhen me kapacitetin, pagesat që lidhen me energjinë dhe pagesat mujore fikse, pjestuar me kWh total të livruara nga sistemi i Shpërndarjes tek klientet fundore.
3. **Tarifa mesatare tavan e shpërndarjes** – niveli maksimal i lejueshem i tarifes mesatare te shpërndarjes per nje periudhe specifike 12 mujore.
4. **Tarifa baze e shperndajes** – vlera e tarifave të shërbimit të shpërndarjes e përcaktuar në përputhje me kostot në vitin bazë.
5. **Viti baze** – viti i parë i periudhës rregullatore
6. **Viti i testimit** - një periudhë 12 mujore përpara periudhës rregullatore, e cila përdoret si bazë e përcaktimit të të ardhurave të kërkuara për vitin bazë për operatorin e sistemit të shpërndarjes.
7. **Tarifat e diferencuara** – tarifat per sherbimet e përdoruesve të rrjetit të shpërndarjes qe perfshijne pagesat qe lidhen me pagesat mujore fikse dhe pagesat per kapacitet dhe energji per klientet sipas niveleve te tensionit.
8. **Faktori i përmiresimit te eficences (faktori X)** – përqindja vjetore e reduktimit ne koston e sherbimit te shpërndarjes qe rezulton nga permiresimet ne eficencen e operimit të rrjetit dhe permiresimet ne teknologji.

9. **Rregullimi "Cap"** Perdorimi i periudhave te rregullimit ne te cilat te ardhurat apo cmimi maksimal i te licensuarit rregullohet gjate ketyre periudhave rregullatore.
10. **Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB)** vlera e aseteve fikse sic pecaktohet ne nenin 8 te kesaj metodologjie.
11. **Periudha rregullatore** – nje periudhe disa vjecare ne te cilen cmimet apo kekesa per te adhura lejohen te ndryshojne me norme/nivele te caktuara.
12. **Sistemi i shperndarjes** – Sistemi i Shperndarjes është sistemi i linjave, strukturave mbështetëse, pajisjeve transformuese dhe kyçëse/shkyçëse, të përdorura për shpërndarjen e energjisë elektrike dhe lëvrimin e saj te klientët, pa përfshirë furnizimin.
13. **Klienti** - është një klient shumice ose fundor i energjisë elektrike
14. **Klientë fundore** - është një klient që blen energji elektrike vetëm për përdorim vetjak
15. **Enti Rregullator i Energjisë** – është autoriteti rregullator i sektorit të energjisë elektrike dhe gazit natyror, i cili funksionon në përputhje me ligjin Nr. 43/2015 dhe Ligjin Nr. 102/2015 "Për Sektorin e Gazit Natyror".
16. **Humbjet ne rrjet** – Diferenca mes sasise se energjise elektrike te livruar ne rrjetin e energjise elektrike dhe sasise se energjise elektrike te terhequr nga rrjeti i energjise elektrike gjate periudhes kohore respektive.
17. **Operatori i Sistemit te Shpërndarjes së Energjisë Elektrike (OSSH)** – ose “OSHEE sh.a” është personi juridik, përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të shpërndarjes, për të siguruar aftësinë afatgjatë të sistemit për plotësimin e kërkesave të arsyeshme për shpërndarjen e energjisë, ne harmoni me mjedisin dhe eficiencen.
18. **“Përdoruesit e sistemit”** - janë personat fizikë ose juridikë, të cilët i furnizon ose furnizohen me energji elektrike nëpërmjet sistemit të transmetimit ose te shpërndarjes.

Neni 5

Rregullat e pergjithshme dhe parimet baze

1. Kjo metodologji eshte hartuar ne zbatim te Ligjit Nr 4 3/2015 “Per Sektorin e Energjise Elektrike”, si dhe te akteve te tjera ligjore qe jane ne fuqi ne Republiken e Shqiperise.
2. Mospërputhja me secilën pjesë të kësaj metodologjie mund të çojë në refuzim nga na e ERE-s të aplikimit për tarifë të shoqërisë së shpërndarjes së energjisë elektrike.

3. Rregullimi i “price cap” aplikohet për të ardhurat mesatare të lejuara të shërbimit të shpërndarjes së energjisë elektrike. Rregullatori aprovon tarifën mesatare të shpërndarjes. Nëse tarifa mesatare tavan e shpërndarjes për çdo nivel tensioni e përcaktuar në bazë të të dhënave historike për një nga vitet në ciklin e vlerësimit të tarifave e tejkalon tavanin e tarifës mesatare lejuar të shpërndarjes të vendosur nga ERE për çdo nivel tensioni, OSSH-ja duhet të ulë tarifën mesatare të shpërndarjes në vitin vijues për atë nivel tensioni në mënyrë që klientet dhe përdoruesit e sistemit të shpërndarjes në një nivel të caktuar tensioni të marrin një rimbursim të shumës së të ardhurave të tepërta të mbledhura (shuma e mbi-shlyerjes).
4. Gjithë burimet e të ardhurave të OSSH-se të përcaktuara në këto metodologji tarifash paguhen nga përdoruesit e sistemit të shpërndarjes.
5. Tarifa e shpërndarjes duhet të :
  - a) Shlyejë kostot e pronësive, ndërtimit, operimit dhe mirëmbajtjes së linjave, kablove, nënstacioneve të transformatoreve dhe ndërtësive që lidhen me to.
  - b) Tarifa për operatorin e sistemit të shpërndarjes duhet të reflektojë koston aktuale të shërbimit për çdo grup konsumatorësh sipas niveleve të tensionit.
  - c) Tarifa e shpërndarjes duhet të përcaktohet në mënyrë të tillë që të mos lejojë ndërsuvencionimin ndërmjet grupeve të klientëve.
  - d) Klienteve fundorë do t’u shpërndahen kostot e humbjeve të energjisë elektrike në varesi të nivelit të tensionit ku ata furnizohen. Energjia elektrike e përdorur nga klientet që nuk maten tek pika e tyre tregtare e levrimit të shërbimit do të rregullohet në mënyrë që të mbulojnë humbjet e energjisë nga pika tregtare e levrimit tek pika e matjes.
  - e) Kosto e blerjes së energjisë së nevojshme për mbulimin e humbjeve në rrjetin e shpërndarjes (sipas objektivit të përcaktuar nga ERE sipas kësaj metodologjie) përfshihet në tarifën e shërbimit të shpërndarjes së energjisë elektrike sipas nivelit të tensionit.

6. Metoda "RPI-X" do te perdoret per t'i dhene OSSH-se nxitje per reduktimin e kostove te veta gjate ciklit te vleresimit te tarifave.
7. Periudha rregullatore; kohezgjatja e ciklit te shqyrtimit te tarifave te shperndarjes eshte tre vjet. Nese te tarifat mesatare tavan te shperndarjes sipas niveleve të tensionit per ciklin pasues te tarifes se shqyrtuar nuk jane aprovuar ende para perfundimit te periudhes tre vjecare, rregullatori mund te miratoje nje vendim per zgjatjen e ciklit te shqyrtimit te tarifave deri ne kater vjet.
8. Cikli i shqyrtimit te tarifes se shperndarjes dhe cikli i shqyrtimit te tarifes se transmetimi duhet te fillojne ne te njetjen dite te vitit.
9. Financimi afatgjate i borxhit perdoret per te financuar shpenzimet e reja kapitale per aq sa eshte e mundur, por nuk duhet perdorur per te mbuluar kostot e operimit.
10. Tarifat duhet te reflektojne kostot aktuale te sherbimit per/ cdo perdorues te sistemit te shperndarjes dhe duhet te japi sinjale per perdorimin eficient te rrjetit te shperndarjes.
11. Kostot e perfshira ne tarife duhet te jene transparente per palet e interesuara.
12. Tarifa duhet t'i lejoje OSSH-se mundesine e nje kthimi te arsyeshem mbi bazen e rregulluar te asetëve.
13. Tarifat duhet te jene relativisht te qendrueshme ne kohe.
14. Periudha e pare rregullatore sipas kesaj metodologjie fillon ne 1 janar 2018
15. ERE do te miratoje formatet e tabelave per aplikimet per tarifa. OSSH do te perdore formatet e tabelave te miratuara nga ERE kur pergatit aplikimin per tarife per nje periudhe rregullimi. Format i tabelave mund te modifikohet per sa kohe qe informacioni eshte organizuar ne menyre te ngjashme dhe detajimi i informacionit nuk eshte me i vogel se ai i tabelave standarte te miratuara. Tabelat do te tregojne rezultatet e vitit te testimit, rregullimet e bera per vitin e testimit dhe per vitin baze, duke perfshire, por jo vetem, shpenzimet e kompanise, shpenzimet kapitale dhe bazen e rregulluar e asetëve per sherbimin e rregulluar.
16. Ne pergatitjen e aplikimit per tarifa OSSH-ja do te perpiqet te paraqese gjithe kostot me saktesi deri ne 100,000 leke. Rregullatori nuk duhet t'i diskutoje shifrat me te vogla se 100,000 leke pervec kur ka nje mosmarreveshje mbi kompensimin ose pagesen per persona te vecante fizike.

Neni 6

Energjia elektrike dhe bilancet e energjise elektrike

1. Bilanci i energjise elektrike te OSSH-se per vitin baze do te pergatitet nepermjet perlllogaritjes se shumes totale te energjise ne GWh te lëvruar në rrjetin e shpërndarjes gjatë vitit baze. Ky total eshte i barabarte me energjine e marre nga sistemi i transmetimit, burimet prodhuese te lidhura ne sistemin e shperndarjes. Energjia totale e marre duhet te ndahet ne:
  - a) energji elektrike e lëvruar tek FSHU
  - b) energji elektrike e lëvruar tek klientët fundorë
  - c) humbjet e energjise elektrike ne rrjetin e shpërndarjes
  - d) energji elektrike konsumuar nga OSSH-ja për nevoja vetjake.

2. Bilanci i pikut koincidues te fluksit te ngarkeses se OSSH-se do te perlllogaritet duke pasqyruar fuqinë totale ne MW te marre nga sistemi I shpërndarjes ne oren e pikut. Ky total eshte i barabarte me fuqinë e marrë nga sistemi I transmetimit plus fuqinë e marrë nga centrallet e gjenerimit te lidhur me sistemin e shpërndarjes. Energjia totale e marre duhet ndare ne:
  - a) energjia e lëvruar tek FSHU
  - b) energjia lëvruar tek klientët fundorë
  - c) humbjet në sistemin e shpërndarjes
  - d) energji elektrike konsumuar nga OSSH-ja për nevoja vetjake

3. Shoqëria e shpërndarjes do të llogarisë shumën totale të të gjithë ngarkesave jokoinciduese per grupet e klienteve sipas nivelit të tensionit.

4. Per secilin nga dhjete vitet e fundit, humbjet e energjise elektrike ne sistemin e shpërndarjes duhen treguar si nje perqindje e energjise se marre nga sistemi i shpërndarjes.

Neni 7

Kerkesa per te ardhura per Vitin Baze

1. Shpenzimet e vitit te testimi per percaktimin e kostove per vitin baze do te bazohet ne informacionin kontabel ne perputhje me Sistemin Uniform te LLogarive te aprovuara nga ERE ose Standarteve Kombetare te Kontabilitetit. Viti i testimi do te jete nje periudhe historike 12 -muajore perfaqesuese e kostove operative te shoqerise. ERE, gjate shqyrtimit te aplikimit per tarife, ka te drejte te kontraktoje ekspert te pavaruar per te kryer nje kontroll te informacionit kontabel te vitit testues te OSSH.
2. OSSH mund te propozoje ndryshime te rezultateve te shpenzimeve te vitit te testimi per percaktimin e tarifave per vitin baze te periudhes se ardhshme rregullatore. Cdo ndryshim i tille duhet te jete i njohur (nje artikull i vecante) dhe i matshem nga ana sasiore. Fondet e planifikuara per mbulimin e kostove te ngjarjeve te pasigurta apo te pa parashikuara, nuk do te miratohen nga ERE.

ERE do te marre ne konsiderate rregullime ne vitin e testimi te tilla si:

- a) ndryshimi i kerkeses;
  - b) inflacioni;
  - c) ndryshime ne cmimin e kontraktuar;
  - d) ndryshime ne taksa dhe sigurime;
  - e) numri i klientëve të shërbyer
  - f) rritje e nivelit te bazes se rregulluar te asetëve;
  - g) kosto e kapitalit;
  - h) niveli i shpenzimit te amortizimit;
  - i) faktori i eficences
  - j) te ardhura te tjera
3. OSSH duhet te paraqese argumenta per cdo rregullim/korrigjim te parashikuar te rezultateve te vitit te testimi. Rregullimet duhet te specifikohen ne tabelat e paraqitura nga OSSH ne aplikimin per tarife, si dhe deshmi me shkrim duke dhene prova per arsyet dhe nivelin e cdo korigjimi/rregullimi.
  4. Per aktivitetin e rregulluar sipas metodes “price cap”, Operatori i Sistemit te Shperndarjes do te paraqese faktoret e rregullimit te vleresuar/parashikuar, te cilet do te perfshihen ne cdo vit te periudhes se rregullimit. Keta faktore do te perfshijne:

- a. Bazen mesatare vjetore kumulative te aseteve te rregulluar per periudhen rregullatore;
- b. Humbjet totale te energjise;
- c. Faktorin vjetor te inflacionit;
- d. Faktorin vjetor te permiresimit te eficences.

5. Kerkesat per te ardhura per vitin baze do te llogariten si vijon:

$$\mathbf{RR = C + (RAB * WACC)}$$

ku:

RR - jane kerkesat vjetore per te ardhura ;

C - kosto e lejuar vjetore e operimit per aktivitetin e licensuar,

RAB - Baza e Rregulluar e Aseteve;

WACC - Mesatarja e Ponderuar e Kosos se Kapitalit para taksave

$$\mathbf{WACC = [ES * ARoE / (1-T)] + (DS * CoD)}$$

$$\mathbf{ES + DS = 1}$$

ku:

ES - Objektivi per raportin e kapitalit te vet ne RAB

T - Norma e taksas se korporates

ARoE - Norma e lejuar e kthimit mbi kapitalin e vet pas taksas

DS - Objektivi per raportin e borxhit ne RAB

CoD - Kosto e borxhit

6. Pagesat ne lidhje me qeramarrjen (per shembull, marrja me qera e automjeteve) mund te perfshihet ne shpenzimet operative.

7. Kostot operative te operatorit te sistemit te shperndarjes qe perfshihen ne kerkesen per te ardhura per sherbimet e licensuara do te specifikohen ne menyre analitike ne aplikimin per tarife.
8. Operatori i sistemit te shperndarjes do te paraqese per miratim nga ERE nivelin mesatar te humbjeve te energjise elektrike per cdo nivel tensioni ne rrjetin e shperndarjes. Kosto e blerjes se energjise/kapacitetit per te mbuluar humbjet e energjise do te jete nje shpenzim operativ i OSSH sipas niveleve te lejuara nga ERE, te cilat do ti alokohen sherbimit per perdorimin e rrjetit ne nivele te ndryshme te tensionit.
9. Kosto e humbjeve do te vleresohet me cmimin blerjes se energjise elektike te caktuar sipas te pikes 4 te nenit 5 dhe pikes 2 te nenit 11 te VKM Nr. 244 date 30.03.2016.
10. Kerkesat per te ardhurat nuk do te perfshijen pagesat per gjobat dhe penalitetet.

Neni 8

Kthimi mbi bazen e rregulluar te aseteve

1. Baza e Rregulluar e Aseteve per sherbimin e licensuar perfshin asetet materiale dhe jo-materiale minus amortizimin e akumuluar plus nje pjese te kapitalit te punes. RAB llogaritet sipas formules ne vijim:

$$\mathbf{RAB = A - CG - D + WC + INV}$$

ku:

RAB Baza e Rregulluar e Aseteve;

A - vlera e njohur e aseteve te perdorura dhe te dobishme ne fillim te periudhes rregullatore;

CG - vlera e aseteve te perftuara nepermjet dhurimit ose te ndertuara me burime financiare te konsumatoreve te energjise elektrike;

D - amortizimi i akumuluar per periudhen e kaluar te aseteve te perdorura per kryerjen e aktivitetit te licensuar; Amortizimi i investimeve te reja gjate

periudhes rregullatore do te jete e barabarte me mestaren vjetore kumulative te amortizimit te mesvitit;

WC - kerkesa per kapitalin e punes;

INV - vlera mesatare nominale kumulative e investimeve e parashikuar per mesvitin, te miratuar nga ERE, qe do te investohen gjate periudhes se rregullimit.

2. ERE do te aprovoje RAB per vitin baze. Jo te gjithë asetet e kompanise se shperndarjes mund te perfshihen ne Bazen e Rregulluar te Aseteve per sherbimin e licensuar. Asetet qe nuk e mbeshtetin sherbimin e licensuar do te perjashtohen nga asetet baze i rregulluar. Shembuj te aseteve te perjashtuara jane asetet e perdorura per aktivitetet e palicensuara, pajisjet/mjetet e argetimit.
3. Ne bazen e rregulluar te aseteve do te perfshihet vlera e investimeve te miratuara nga ERE ne perputhje me rregulloren e procedurave të paraqitjes dhe miratimit të planit të investimeve, te cilat mbeshtetin sherbimet e operatorit te sistemit te shperndarjes. OSSH do te paraqese ne ERE nje deshmi te shkruar mbi ndarjen e programit te propozuar te investimeve per secilin vit te periudhes se rregullimit.
4. ERE do të rishikojë investimet e realizuara kundrejt atyre të planifikuara/miratuara cdo fundviti dhe të korrigjoe tarifat në rast se OST dështon në zbatimin e planit të investimeve
5. Operatori i sistemit te shperndarjes do te tregojë amortizimin e akumuluar te llogaritur per te gjitha asetet qe perfshihen ne bazen e rregulluar te aseteve (RAB) pergjate vitit te fundit te periudhes korrente rregullatore, dhe propozon nje vleresim te amortizimit per vitin baze te periudhes se ardhshme rregullatore.
6. Asetet rregullatore apo asetet per perdorim te ardhshem jane shpenzimet qe nuk kryhen ne menyre periodike, te cilat do te mbulohen nga OSSH pergjate nje periudhe kohe te caktuar.
7. ERE do te zbatoje sistemin fiskal per llogaritjen e amortizimit per qellime te rregullimit, por mund te vendose te perdore norma te tjera amortizimi ne raste te vecanta. Amortizimi i aseteve mund te bazohet edhe ne nje studim te amortizimit te aseteve te paraqitur nga operatori i sistemit te shperndarjes, i cili do te tregojë jetegjatesine e aseteve sipas kategorise bazuar ne nje studim teknik.
8. Operatori i sistemit te shperndarjes duhet te paraqese propozime per amortizimin e aseteve jo- materiale dhe aseteve te mbajtura per perdorim te ardhshem/rregullatore.

9. Vlera e lejuar e kapitalit te punes ne bazen e rregulluar te asetëve duhet te bazohet ne nje studim te fondeve qe kerkohen per te mbajtur nje nivel te pershtatshem te materialeve, furnizimeve dhe parave te nevojshme rezerve, per te permbushur detyrimet korrente dhe per te mbajtur llogarite minimale. Cdo studim i tille do te perfshihet ne aplikimin per cmim te paraqitur nga Operatori i Sistemit te Shperndarjes. Ne mungese te studimit, operatori i sistemit te shperndarjes mund te praqese nje vleresim te mases se lejuar te kapitalit te punes nepermjet nje evidence me shkrim duke justifikuar kete vleresim. Ne cdo rast kapitali i punes nuk do te kaloje 1/12 e Shpenzimeve Operative.
10. Norma e fitimit per operatorin e sistemit te shperndarjes nuk duhet te reflektoje ndonje aset te perftuar nepermjet dhurimit.
11. Per llogaritjen e normes se lejuar te kthimit mbi Kapitalit te vet do te perdoret Capital Asset Pricing Model ose metodologji te tjera, ku te merren ne konsiderate nje numer faktoresh, duke perfshire: (1) krahasime me shoqeri te tjera qe kane risk te njejte; (2) terheqjen e kapitalit; (3) kushtet aktuale financiare dhe ekonomike; (4) koston e kapitalit; (5) riskun e biznesit ; (6) politiken financiare dhe strukturen e kapitalit te kompanise; (7) kompetencen e menaxhimit; dhe, (8) historikun financiar te shoqerise.
12. Per llogaritjen e koston se borxhit ne modelin e llogaritjes se WACC do te bazohet ne normat e interesit per borxhin e pa paguar te operatorit te sistemit te shperndarjes. Normat e interesit te perdorura per percaktimin e kerkeses per te ardhura mund te jene ose te mos jene te njejta me normat aktuale te interesit te borxhit. Operatori i sistemit te shperndarjes duhet te tregojë qe normat e interesit per borxhin jane ne perputhje me normat tregtare te interesit per borxhin te pranuar nga kompanite e tjera me risk te ngjashem krediti. Cdo borxh i perfshire ne llogaritjen e normes mesatare te interesit te borxhit, qe ka nje norme interesi me te larte se niveli aktual i tregut, do te rregullohet ne zbritje deri ne nivelin e tregut.

Neni 9

Sherbimet dhe Grupet e klienteve

1. Operatori i sistemit te shperndarjes do te siguroje sherbimin e perdorimit te rrjetit, matja dhe leximi i matesve, shkeputja dhe rilidhja e matesve, kompensimin e fuqise reaktive, dhe sherbimet per lidhjet e reja.
  - 1.1. **Perdorimi i rrjetit** – OSSH do te siguroje akses ne rrjet per klientet ne rrjetin e shperndarjes. OSSH do te vendose per keta konsumatore nje pagese

kapaciteti dhe nje pagese energjie. Pagesa e energjise per klientet e OSSH do te perfshije humbjet e energjise ne rrjetin e shperndarjes, ndersa pagesa per kapacitet do te alokohet sipas profileve te standartizuara te ngarkeses per çdo grup konsumatori.

- 1.2. **Matja dhe leximi i matesve** – OSSH do te operoje dhe mirembaje te gjithë pajisjet e matjes dhe do te lexoje matesat sic kerkohet per klientet e shitjes me pakice te lidhur ne sistemin e shperndarjes.
- 1.3. **Sherbimi i shkeputjes dhe rilidhjes se matesve** – *OSSH, me kerkese te FSHU ose furnizuesve te tjere apo me vullnetin e saj, shkeput nje klient per mos-pagim ose per shkelje te tjera ne perputhje me kushtet e furnizimit. Rilidhja, gjithashtu, do te behet sic percaktohet ne rregullat e sherbimit te klientit.*
- 1.4. **Kompensimi i energjise reaktive** – OSSH do te ngarkoje te gjithë klientet mbi 50 kVA per kompensimin e energjise reaktive. Llogaritja e pagesave gjate nje muaji, nese ka, jepen ne Seksionin 11 ne vijim.
- 1.5. **Lidhjet e reja** – Pagesa e cdo lidhjeje e re do te caktohet per klientet e shitjes me pakice ne perputhje me rregulloren e lidhjeve te reja te miratuar nga ERE.

2. Klientet fundore, te cilet nuk furnizohen nga FSHU do te faturohen individualisht nga operatori i sistemit te shperndarjes.
3. Klientet e sherbimit te perdorimit te rrjetit do te ndahen ne grupe klientesh bazuar ne nivelin e tensionit te lidhjes. Disa nengrupe klientesh mund te krijohen brenda cdo nivel tensioni.

Neni 10

Alokimi i kostove ne pagesa te perdorimit te rrjetit qe lidhen me energjine dhe kapacitetin

1. Cdo klient duhet te paguaje nje pagese energjie, ne Leke/kWh, bazuar ne numrin e kWh te levruar nga sistemi i shperndarjes tek klienti gjate atij muaji.

2. Klientet te pajisur me matesin e pershtatshem do te paguajne gjithashtu nje pagese kapaciteti per shperndarjen, nese eshte e pershtatshme, ne Leke/kW/muaj, bazuar ne vleren me te larte te ngarkeses pik jo-koincidues te klientit gjate periudhes 12-mujore qe mbaron me muajin e faturimit, ose ne kapacitetin kontraktual te garantuar. Per cdo tejkalim te vleres se kerkeses pik jo-koincidues mbi kapacitetin e garantuar ne kontrate, mund te aplikohet nje gjobe.

3. Ne nje aplikim per tarife, operatori i sistemit te shperndarjes duhet te parashikojte per cdo grup klientesh tarife dhe jo tarife (sipas nivelit te tensionit 35/20/10/6/0.4 kV, ne tension te mesem, dhe tension te ulet) informacionin ne vijim:
  - a. Nje vleresim te kapacitetit total te levruar ne kW te kerkuar per sigurimin e nje furnizimi te qendrueshem me energji ne çdo grup klientesh.

  - b. Energjine totale ne kWh qe do te tregohet ne faturat e klienteve fundore ne cdo muaj te vitit baze dhe shumen e ketyre totaleve mujore

  - c. Nje parashikim i humbjeve ne shperndarje qe i ngarkohen klienteve fundore ne cdo nivel tensioni (kosto e humbjeve do te perfshihet ne pagesat per energji (koston variabel) per secilin grup te klienteve).

4. Kostoja fikse e te ardhurave te kerkuara alokohet per cdo grup te klienteve fundore ne vitin baze. Tarifa e kapacitetit, ne leke per kW per muaj eshte:

$$P_{\text{kapacitet}} = \text{Kosto Fikse e Alokuar} / L$$

Ku, L- kapaciteti total i levruar, kW

5. Kostot qe lidhen me energjine ne te ardhurat e kerkuara alokohen per cdo grup te klienteve fundore (ne tension te mesem, dhe tension te ulet)

Cmimi i energjise, ne leke per kWh, eshte:

$$P_{\text{energji}} = \text{Kosto Variabel e alokuar} / E$$

E -energjia totale ne kWh qe do te tregohet ne faturat e klienteve fundore gjate vitit baze

6. Kosto variabel e alokuar per klientet do te perfshije koston per sigurimin e humbjeve te energjise, te ndara sipas niveleve te tensionit.
7. Per klientet matesi i te cileve mat vetem konsumin energjise elektrike aktive ne kWh, cmimi per kWh llogaritet ne menyre qe te mbuloje koston qe lidhen me kapacitetin dhe koston qe lidhen me energjine:

$$P_{\text{mesatare}} = (\text{Kosto Fikse e Alokuar} + \text{Kosto e Variabile alokuar}) / E$$

Ku:

E - energjia totale ne kWh qe do te tregohet ne faturat perkates e klienteve fundore gjate vitit baze

8. Operator i Sistemit te Shperndarjes mund te paraqese ne ERE nje aplikim per cmime te energjise pik/jo-pik ne sistemin e tarifave te perdorimit te rrjetit. Ne kete aplikim do te kete dy vlera te energjise: (i) nje qe i korespondon periudhave pik (kur humbjet e rrjetit jane me te larta dhe vlera e energjise eshte me e larte), dhe (ii) nje qe i korespondon periudhave jo-pik (kur humbjet e rrjetit jane me te uleta dhe vlera e energjise eshte me e ulet). Ne aspektet e tjera metodologjia e tarifave do te jete njelloj. Operatori i Sistemit te Shperndarjes duhet te shpjegoje ne aplikimin e tij per tarifa koston dhe perfitimet nga zbatimi i struktures se tarifave pik dhe jo pik per perdorimin e rrjetit te shperndarjes. Metoda pik/jo-pik kerkon mates me te shtrenjte qe mund te justifikohen vetem me diferencat e cmimeve pik/jo-pik per energjine e gjeneruar dhe te importuar dhe ne lidhje me cmimet pik dhe jo-pik te aplikuar nga FSHU, mund te justifikohet blerja e matesve te kerkuar.

Neni 11

Sherbimet qe lidhen me Matjen

1. OSSH do t'i ofroje sherbime te matjes FSHU dhe furnizuesve te tjere.
2. OSSH do te ngarkoje furnizuesit me nje pagese per sherbimin e matjes dhe leximin e matesve per cdo klient qe furnizohet me energji nga furnizuesit. Te gjitha kostot qe lidhen me instalimin, operimin, mirembajtjen, kalibrimin dhe leximin e matesve te shitjes me pakice dhe shumice do te perfshihen ne kerkesat per te ardhura te alokuara per kete sherbim, te ndara sipas niveleve te tensionit. Cmimi do te percaktohet nga pjestimi i kerkeses totale per te ardhura per nivelin e vecante te tensionit me numrin e klienteve te lidhur ne ate nivel tensioni.
3. OSSH ngarkon pagesa per nderprerjen dhe rilidhjen e matesve. Kerkesat per te ardhura per keto sherbime duhet te perfaqesojne koston mesatare vjetore per sigurimin e ketij sherbimi. Ka nje cmim ne kohen e rilidhjes qe do te perfshije koston e nderprerjes se lidhjes, e cila duhet te parapaguhet perpara se te behet rilidhja. Te ardhurat e kerkuara te alokuara per nderprerjen e lidhjes dhe rilidhjen, duhet perfshijne shpenzimet qe lidhen me punen, transportin, si dhe shpenzime te tjera administrative qe lidhen me kryerjen e ketij sherbimi.

Neni 12

Percaktimi i tarifes mesatare tavan te sherbimit te shperndarjes

1. Per vitin baze, taveni i tarifes mesatare te shperndarjes eshte i barabarte me tarifen mesatare te shperndarjes te llogaritur ne perputhje me kostot e vitit baze.
2. Per vitin e dyte te ciklit te rishikimit te tarifes te shperndarjes (Viti 2), cdo komponente tarifes se perdorimit te rrjetit te shperndarjes per vitin baze shumezohet me faktorin vjetor te rregullim/korigjimit:

$$A = (1 + RPI - X)$$

ku:

A - faktori vjetor i rregullim/korigjimit

RPI - norma e parashikuar e inflacionit te cmimit te konsumatorit per Vitin 2

sipas Bankes se Shqiperise, ose publikimeve te INSTAT.

X -faktori i permiresimit te eficences i vendosur nga ERE

3. ERE do t'i shtoje kesaj formule nje faktor (Q) te permiresimit te performances te bazuar ne cilesine e furnizimit te klienteve fundore. Keta faktore te permiresimit te performances duhen percaktuar shume qarte dhe thjeshte dhe operatori i sistemit te shperndarjes duhet te siguroje ERE-n qe eshte e afte te siguroje te dhenat per cilesine e furnizimit qe nevojiten per te matur me saktesi permiresimin e performances.
4. Faktori X do te perfshije te pakten kater kategori te shpenzimeve: puna direkte dhe indirekte, produktiviteti i punes, prokurimi, dhe teknologjia. Teknologjia do te perfshije implementimin e sistemeve te menaxhimit dhe pakesimin e humbjeve teknike.
5. Per cdo vit pasues te periudhes rregullatore, tarifat e shperndarjes per vitet e meparshme do te shumezohen me nje faktor vjetor te rregullimit sic u veprua ne Vitin e dyte.

Neni 13

Pagesa per Energjine Reaktive

1. Kompensimi i energjise reaktive normalisht eshte nje sherbim ndihmes i siguruar nga gjeneruesit per OST, dhe si rrjedhim pagesat per energjine reaktive jane pjese e tarifes se Operatorit te Sistemit Transmetimit. Nese operatori i sistemit te shperndarjes deshton vazhdimisht te permbushi standartet e tensionit te vendosura ne interkonjeksionin midis rrjetit te transmetimit dhe shperndarjes, OST mund t'i ngarkoje operatorit te sistemit te shperndarjes penalitete per energjine reaktive. Operatori i sistemit te shperndarjes mund te instaloje kapacitete te energjise reaktive ose reaktore sipas nevojës ne vend qe t'i paguaje penalitete kompanise se transmetimit.
2. Gjithashtu, operatori i sistemit te shperndarjes ka te drejte t'i kerkoje nje klienti te rrjetit te shperndarjes te mbaje nje faktor fuqie te caktuar ne piken e lidhjes me rrjetin e shperndarjes.

3. Klientet me kapacitet prej 50 kVA e lart paguajne nje shume mbi vleren e energjise elektrike aktive ne varesi te energjise reactive te perdorur dhe te cliruar me faktor mesatar mujor te kapacitetit me te vogel se 0.9 gjate dites dhe zones se pikut ditor.
4. Sasia e energjise reaktive te perdorur, per te cilen paguhet nje shume sipas pikes 3 te ketij neni, eshte diferenca pozitive midis sasise te energjise reactive te perdorur dhe produktit te sasise energjise elektrike active te perdorur me nje koeficient korrespondues te faktorit mesatar mujor te fuqise, sipas formule:

$$E_{r\ alwn} = E_{r\ used} - (E_{a\ used} \times (1 - F))$$

ku:

$E_{r\ alwn}$ eshte sasia e energjise elektrike reaktive ne kVarh qe paguhet;

$E_{r\ used}$ sasia e energjise reaktive te konsumuar nga klienti gjate periudhave te dites;

$E_{a\ used}$ sasia e energjise aktive te perdorur nga klienti sipas zonave te dites, e percaktuar nepermjet leximeve te pajisjeve per matje komerciale te energjise elektrike aktive, kWh;

F = 0.9, per konsumin e energjise reaktive pa pagese midis vlerave 1 dhe 0.9 te faktorit te fuqise.

5. Klientet sipas Pikes 3 e nenit 13 paguajne nje shume per sasine e energjise elektrike reaktive ($E_{r\ alwn}$) percaktuar sipas Pikes 4 te nenit 13 me nje cmim per 1 kVarh, te barabarte me [ ] per qind te cmimit te rregulluar te furnizimit publik per kWh energji elektrike aktive per zonen perkatese te dites dhe nivelin perkates te tensionit.
6. Klientet sipas Pikes 3 te nenit 13, paguajne nje shume per sasine e energjise reaktive te cliruar gjate oreve te pikut, te percaktuar sipas leximeve te pajisjeve per matje komerciale, me nje cmim per 1 kVarh, te barabarte me cmimin e rregulluar te furnizimit publik per 1 kWh energji elektrike aktive ne pik per nivelin perkates te tensionit.
7. Kurdo qe klientet sipas pikes 3 te nenit 13 prodhojne energji elektrike dhe nxehtesi me cikël te kombinuar gjenerimi, ata nuk i paguajne operatorit te sistemit te shperndarjes nje shume mbi energjine e cliruar reaktive te prodhuar nepermjet ciklit te kombinuar te gjenerimit.

Neni 14

Afatet

Bazuar ne keto metodologji, Operatori i Sistemit te Shperndarjes do te dorezoje ne ERE nje kerkese per aprovimin e tarifave te reja, ne perputhje me "Rregullore për Organizimin, Funksionimin dhe Proçedurat e ERE-s.

Neni 15

Dispozita perfundimtare

Metodologjia e Llogaritjes se Tarifave te Operatorit te Sistemit te Shperndarjes u miratua nga Bordi i ERE-s me ane te Vendimit nr. ____, date __.__.____. Metodologjia e miratuar me vendimin Nr. 79, date 26/06/2008 shfuqizohet.